

Talousnäkymät ja Sote- uudistus

Kenneth Snellman
Tehyn ekonomisti
29.9.2017

Talouskehitys on ollut heikko vuodesta 2008

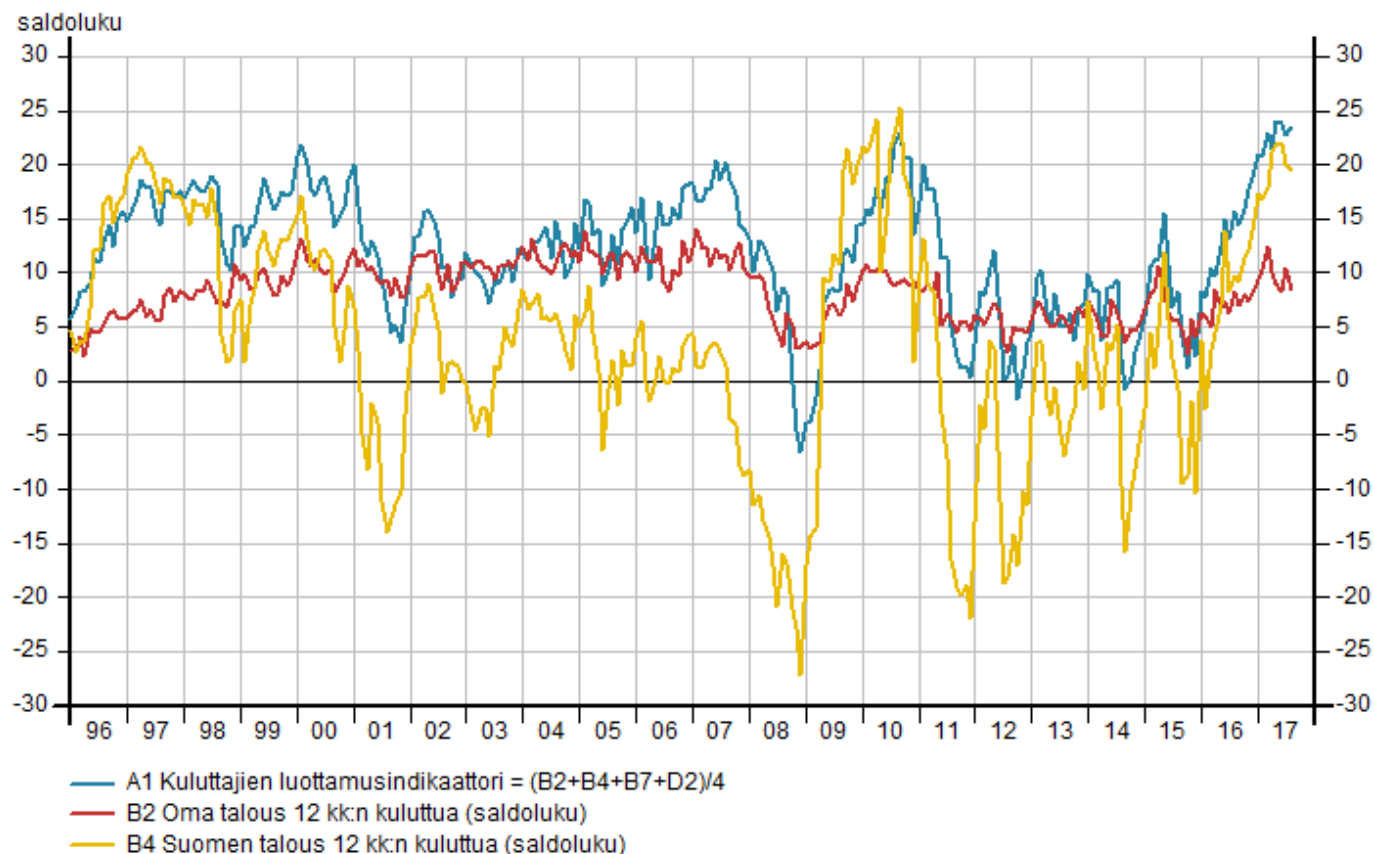
- Vuonna 2008 alkaneella maailmanlaajuisella rahoituskriisillä on ollut pitkäaikaisia vaikutuksia
- Rahoituskriisin yhteydessä on Suomessa esiintynyt myös rakenteellinen kriisi, kun sekä teknologiateollisuus että metsäteollisuus ovat kärsineet vähentyneestä kysynnästä ja / tai kovenevasta kilpailusta
- Euro-alueella on ollut erityisen pitkäkestoinen rahoituskriisi, sillä aikaisemmin ei ymmärretty EMU-järjestelmässä olleiden valuvikojen vakavuutta ja niiden korjaaminen on ollut poliittisesti hankalaa
- Talouskehitys Euroopassa on viimeisten vuosien aikana ollut myönteinen
- BREXIT on aiheuttanut epävarmuutta, mutta vaikuttaa siltä että muualla kuin Isossa-Britanniassa BREXIT ei ole ratkaiseva tekijä
- Suomessa ulkoinen tasapaino ja pitkäaikaistyöttömyys ovat olleet ja ovat edelleen huolenaiheita

Suomen talouskehitys 2007-2016

Vuosi	BKT-kasvu	Työttömyys- prosentti	Inflaatio
2007	5,2	6,9	2,5
2008	0,7	6,4	4,1
2009	-8,3	8,2	0,0
2010	3,0	8,4	1,2
2011	2,6	7,8	3,4
2012	-1,4	7,7	2,8
2013	-0,8	8,2	1,5
2014	-0,7	8,7	1,0
2015	0,3	9,4	-0,2
2016	1,9	8,8	0,4

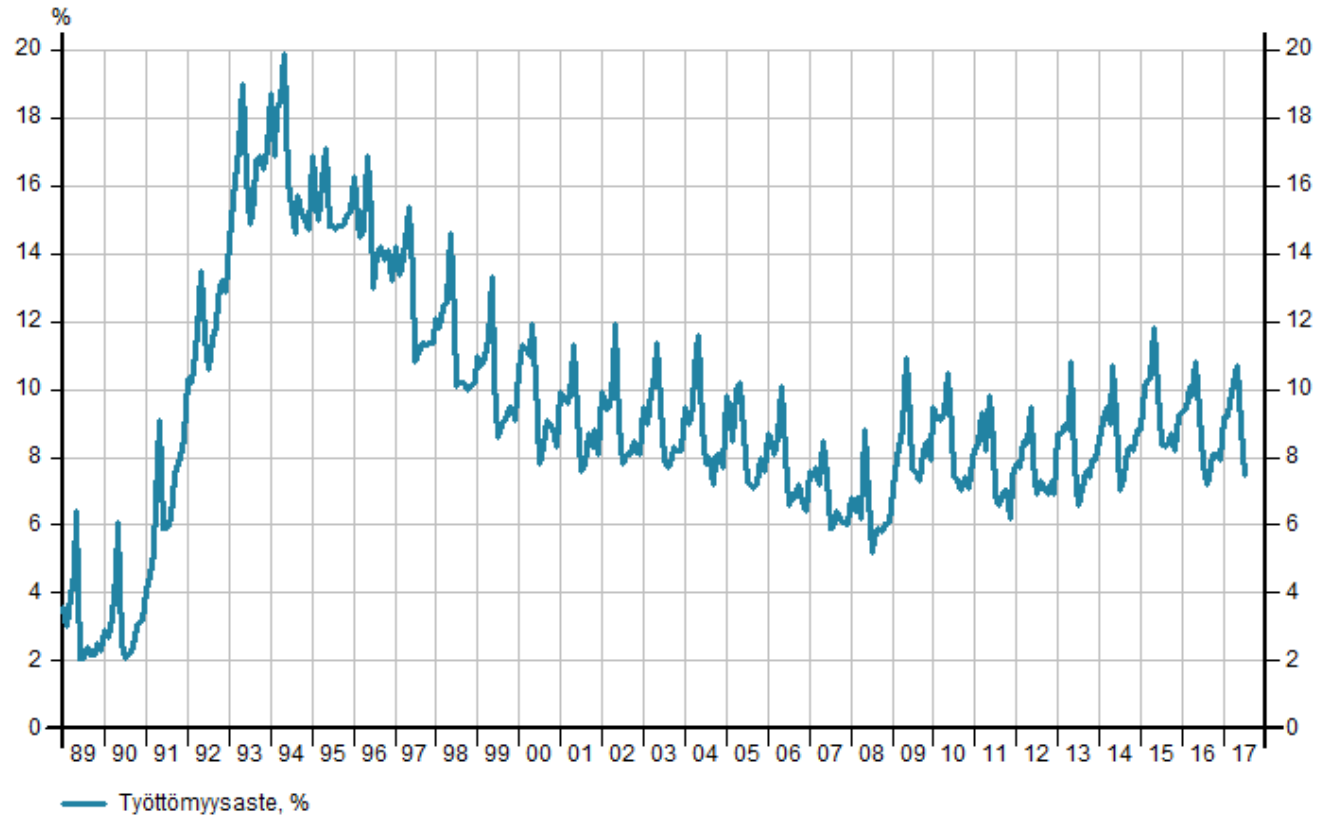
Kuluttajabarometri 1996-2017

luottamusindikaattori sekä odotukset omasta ja Suomen taloudesta

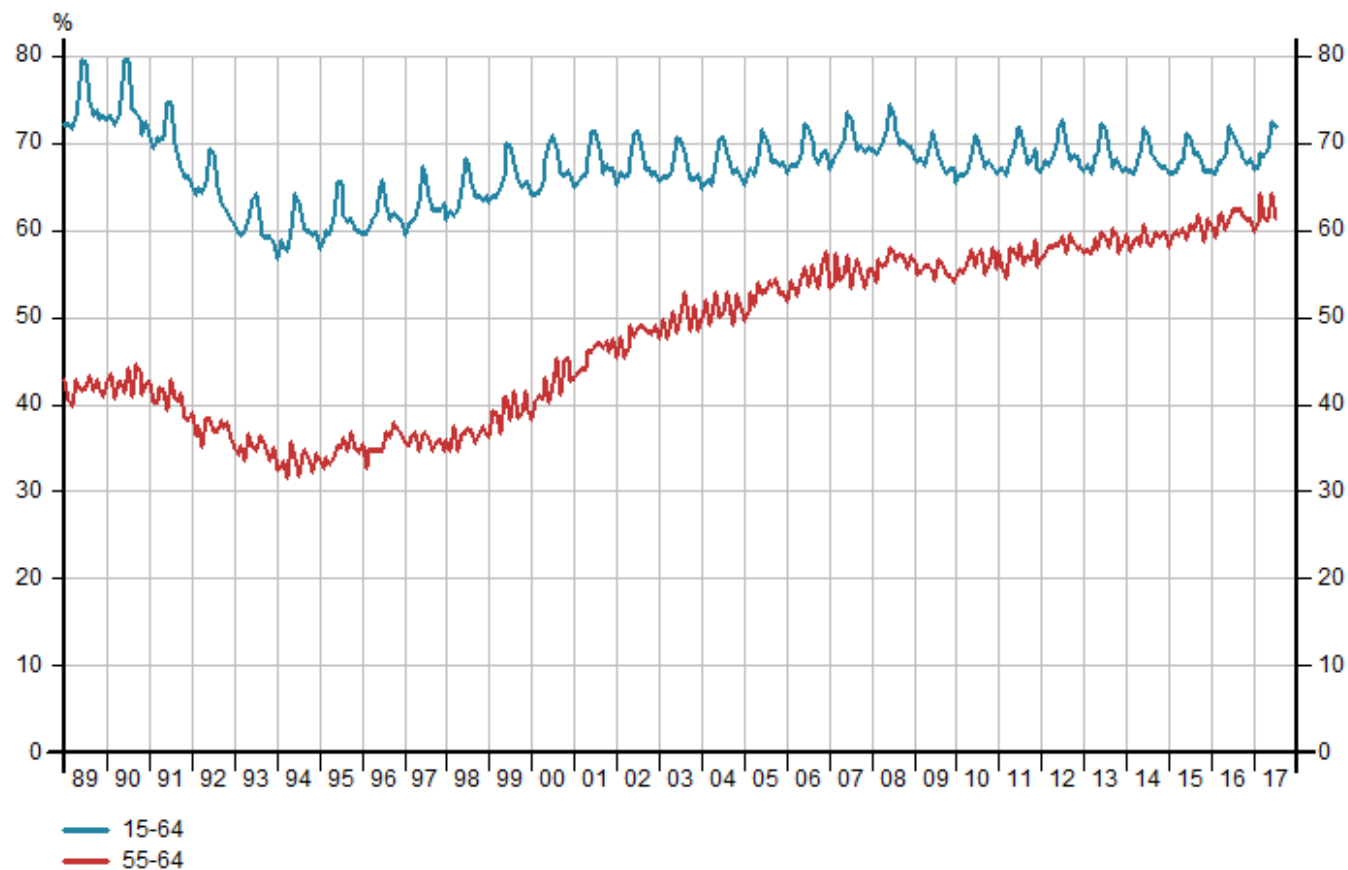
Tilastokeskus / Kuluttajabarometri

Työttömyysaste kuukausittain 1989-2017

Tilastokeskus / Työvoimatutkimus

Työllisyysaste kuukausittain 1989-2017

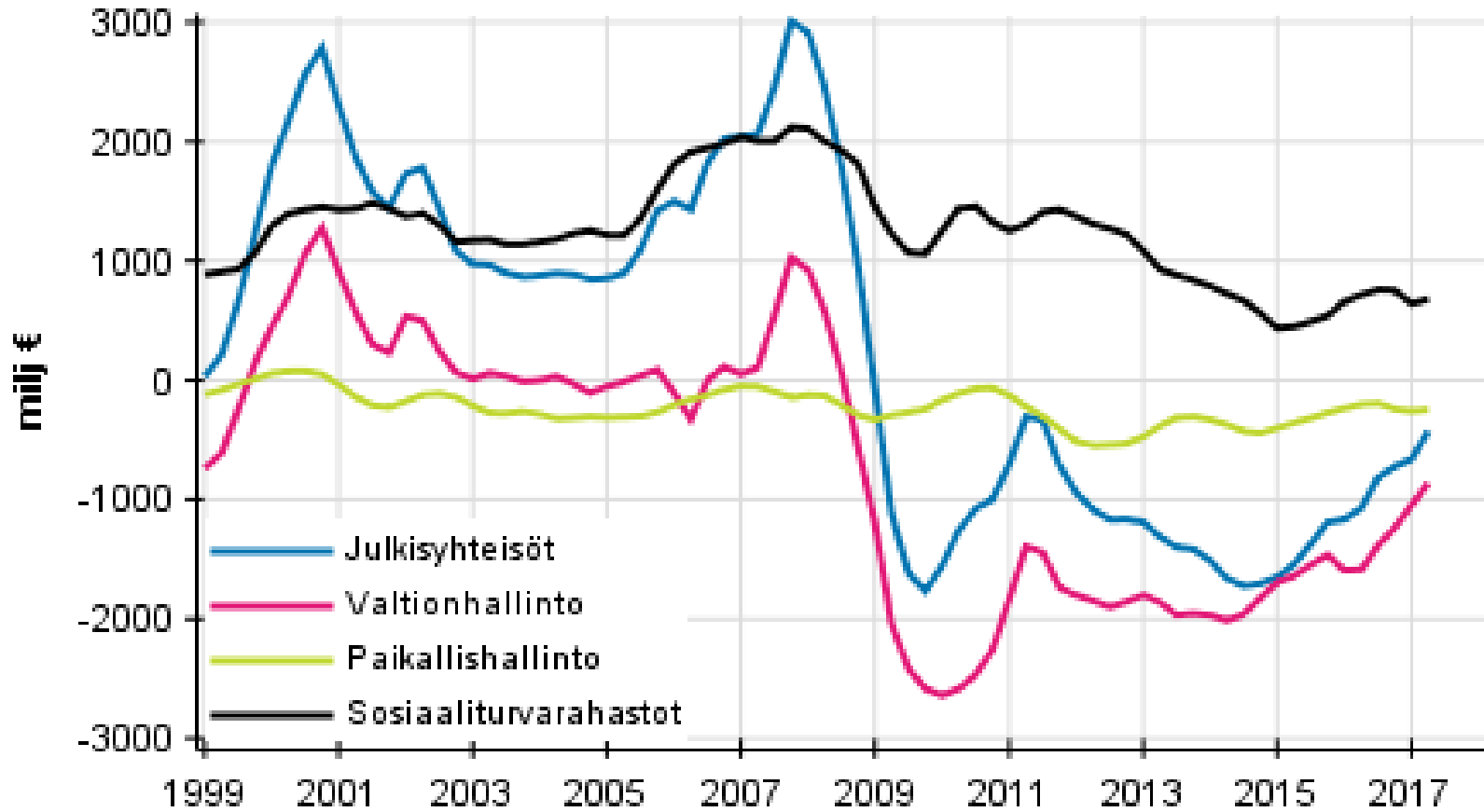
Tilastokeskus / Työvoimatutkimus

Kansainväliset suhdanne-ennusteet

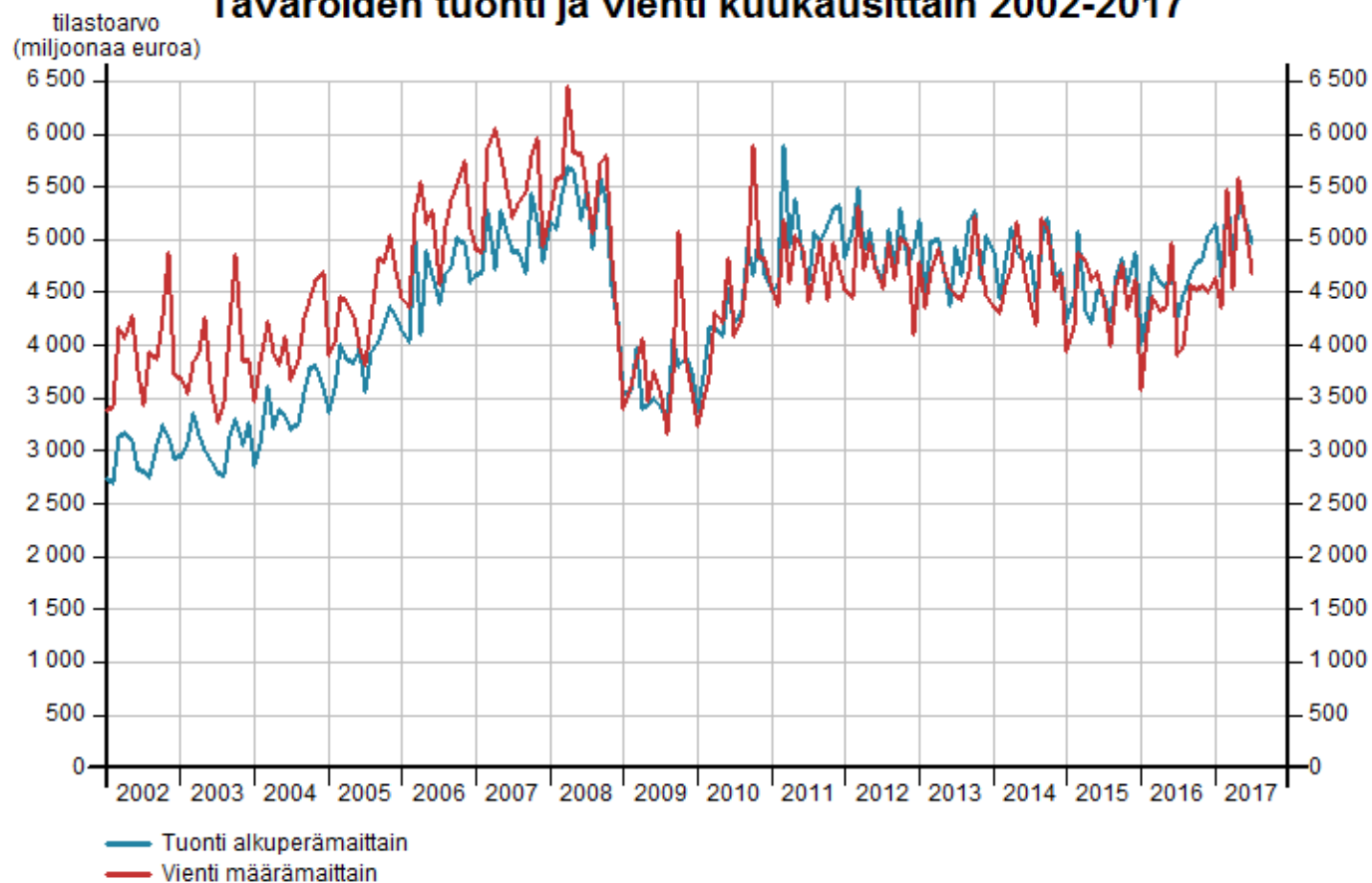
Alue	Vuosi	BKT-kasvu	Inflaatio	Vaihtotase prosenttina BKT:sta
Euroalue	2017	2,0	1,5	3,2
	2018	1,8	1,3	3,1
Yhdysvallat	2017	2,1	1,9	-2,4
	2018	2,3	2,0	-2,5
Venäjä	2017	1,7	4,2	2,7
	2018	1,9	4,2	2,1
Intia	2017	7,0	3,6	-1,2
	2018	7,5	4,4	-1,5

Tuoreimmat talousennusteet

Ennusteen tekijä	Vuosi	BKT-kasvu %	Työttömyysprosentti	Inflaatioprosentti
VM 19.9	2017	2,9	8,6	0,9
	2018	2,1	8,1	1,5
	2019	1,8	7,8	1,5
ETLA 19.9	2017	2,9	8,5	0,8
	2018	2,0	8,1	1,1
PT 20.9	2017	3,6	8,6	0,8
	2018	2,5	8,3	1,4

Tavaroiden tuonti ja vienti kuukausittain 2002-2017

Tulli

Johtopäätökset talousnäköymistä

- Suhdannenousu on lähtenyt käyntiin. Jotta nousu olisi kestävä vienninkin pitäisi lähteä selkeämpään nousuun
- Joka tapauksessa kestää vuosia ennen kuin työttömyys Suomessa on laskenut vuoden 2008 tasolle.
- Matalat korot ja määrälliset kevennykset elvyttävät Euroalueen taloutta
- BREXIT, Trump ja muut populistit luovat epävarmuutta
- Euro-alueen ongelmat ovat vielä olemassa: Etelä-Eurooppa haluaisi kasvattaa julkisia menojaan ja haluaisi muita EU-maita takuu- ja maksumieheksi. Kasvavatko epätasapainot? Hajoaako Euro-alue?

SOTE-uudistus ja pitkäaikaisemmat talousnäkymät

- Kestävyyssvajeongelma pidemmällä välillä; 2020-luvun alkupuoliskosta alkaen julkisen sektorin alijäämän kasvu uhkaa
- Korkea työllisyysaste ja pidemmät työurat luovat leveän veropohjan
- Sote-uudistuksen pitäisi hillitä menojen kasvua
- Maakunnilla tulee olemaan melko tiukat budjettiraamit sote-palveluille
- Toimivat hoitoketjut ja kokonaisvastuu potilaista?
- Ennaltaehkäisevä toiminta
- Missä määrin valinnanvapaus ja kilpailu ovat yhteensopivia näiden kanssa?